

Categorie 1

GEZONDHEIDSZORG

ABORTUS DOE JE NIET ZO MAAR

Hillie Molenaar, Nederland, 1976, 45 minuten, film, video, huur f.35,-, koop f.150,-. In de jaren zeventig werden er vanuit het buitenland busreizen georganiseerd naar abortusklinieken in Nederland, waar het beleid wat liberaler was dan in de ons omringende landen. De film begint met beelden van zo'n busreis vanuit Frankrijk, maar concentreert zich vervolgens geheel op de situatie van een aantal Nederlandse vrouwen. Zij worden geïnterviewd over hun motieven om een abortus te laten plegen. Twee van hen voelden zich nog te jong voor een kind, terwijl twee andere vrouwen, beiden 41, zich te oud voelden voor (nog) een kind. Allen werden ze ongewenst zwanger; en alle vier zagen ze abortus als een laatste redmiddel. Een middel waar ze geen van allen achteraf spijt van hebben gehad. Eén van de vrouwen heeft er naderhand wel nachtmerries van gehad, maar meent toch verstandelijk goed te hebben gehandeld.

Naast de interviews met de vrouwen bevat de film beelden van een abortus in een kliniek, waarbij op een cleane, zakelijke manier informatie wordt gegeven over datgene wat er in een kliniek precies gebeurt. De film besluit met een interview met Marja (27), die zwanger werd in een tijd dat je nog niet naar een abortuskliniek kon en die haar kind destijds heeft afgestaan. Ze vertelt over de ellende die de zwangerschap in haar leven heeft veroorzaakt en hoe belangrijk het is dat vrouwen die nu ongewenst zwanger raken daar via een abortus een eind aan kunnen maken.

Gemaakt in opdracht van Stimezo.

Trefw.: abortus/ geboorteregeling

ALS DE NOOD AAN DE MAN KOMT

1. Een nieuwe vrijwilligster

2. Een stem wordt een gezicht

3. Ruzie, dood, verdriet

Hans Hylkema, Nederland, 1977, 30 min., per deel, film

Gedramatiseerde documentaire in drie delen over activiteiten van telefonische hulpdiensten; instanties waar je terecht kunt als je met je spanningen, problemen, verdriet of emoties 'geen kant meer uit kan'. In overleg en samenwerking met de Stichting Korrelatie en de telefonische hulpdienst van Amsterdam bedacht Hylkema, op basis van de dossiers van de hulpdienst drie 'cases' en gaf die een samenhang door een centrale hoofdpersoon in te voeren, de vrijwilligster Marjan van Willegen. Via haar wordt de kijker geconfronteerd met de mensen die bellen, maar ook met de persoon van de hulpverlener: geen stabiele supermens maar net als iedereen iemand met spanningen en problemen.

Trefw.: telefonische hulpdiensten

CANCER DISCLOSURE: COMMUNICATING THE DIAGNOSIS TOT PATIENTS

Bill Cohen, U.S.A., 1986, 36', video, Engels gesproken.

"Cancer disclosure" is een voor artsen bedoelde voorlichtingsfilm over het omgaan met de emoties van hun patiënten, wanneer moet worden verteld dat iemand kanker heeft. Hoe doe je dat als arts zonder de patiënt ernstig te verontrusten, wat voor reacties zijn er te verwachten van de zijde van de patiënt en hoe kan daar door de arts op worden geanticipeerd. In een

aantal didactische, gespeelde situaties worden verschillende voorbeelden gegeven om op een zo goed mogelijke manier met elkaar te communiceren.

Trefw.: gezondheidszorg/kanker

HET EILAND VAN ROBINSON

Michaël Richartz, Nederland, 1978, 40 minuten, film, huur f.35,-.

Deze film beschrijft op een heel beeldende en persoonlijke manier de belevenissen van een patiënt op een intensive-care afdeling. Gebaseerd op de ervaringen van de Engelse professor in de anaesthesiologie dr. John S. Robinson, toen deze op zekere dag op zijn eigen afdeling moest worden opgenomen. Hij zette zijn ervaringen op papier en de Oostenrijkse arts/cineast Michaël Richartz maakte er een film van.

We kijken door de ogen van de patiënt mee naar de dingen die er om hem heen gebeuren. We verwonderen ons met hem over de hele santekraam van techniek die zo'n afdeling kenmerkt. In een schemertoestand ziet de patiënt hoe behulpzame handen vakkundig hun werk doen, maar niemand vertelt hem hoe hij eraan toe is. Hij maakt zich zorgen, denkt dat ie een tumor heeft. In een droom ziet hij zichzelf als een proefkonijn van de medische wetenschap.

Opgelucht verruilt hij na vijf dagen de intensive-care voor een gewone ziekenzaal. Hij is aan de beterende hand en uit de röntgenfoto's blijkt dat hij geen tumor heeft.

Trefw.: intensive care/ algemene ziekenhuizen

EN MORGEN BEGIN IK...

Hans Bosscher, Nederland, 1991, 25 minuten.

'En morgen begin ik...' is een korte videofilm over lokale gezondheidsbevordering. Goede gezondheidszorg alleen is niet voldoende om te bereiken dat mensen zich gezond voelen. Ook bevordering van gezondheid is nodig. Op verschillende plaatsen in Nederland is men bezig hieraan gestalte te geven. Het gaat om kleinschalige, buurtgerichte activiteiten, waarin de mensen zelf actief betrokken worden bij het bezig zijn met hun gezondheid. Beroepskrachten werken bij deze projecten zoveel mogelijk samen met vrijwilligers. In de film zien wij een aantal voorbeelden van gezondheidsbevorderende projecten. Daarnaast wordt aandacht besteed aan het gezondheidscentrum 'Samen beter' in Den Bosch. Dit centrum ontstond tien jaar geleden in nauwe samenwerking tussen gezondheidswerkers, buurtbewoners en het opbouwwerk. Naast huisartsen werken in dit centrum onder andere een fysiotherapeute, een logopediste en een verloskundige. Wat 'Samen beter' bijzonder maakt, is dat wijkbewoners zowel praktisch als beleidsmatig bij het centrum betrokken zijn. Tevens is het centrum ingebed in een netwerk van activiteiten en voorzieningen in de buurt. Deze brede inbedding geeft aan de gezondheidszorg in het centrum een meerwaarde. Mensen die door ziekte, verlies van partner, langdurige werkloosheid of andere omstandigheden in grote problemen zijn geraakt, kunnen niet altijd door de gewone gezondheidszorg geholpen worden. In het centrum kan juist deze mensen de helpende hand geboden worden. 'Samen beter' laat zien dat er vanuit de gezondheidszorg ook gewerkt kan worden aan de zin en de kwaliteit van het leven.

Trefw.: gvo/ gezondheidszorg

ER GEBEURT HELEMAAL NIETS

Ernie Damen, Nederland, 1977, 60 minuten, film, huur f.35,-.

"Er gebeurt helemaal niets" is een film over het verblijf van twee kleine kinderen in het ziekenhuis van de Vrije Universiteit in Amsterdam. De film laat zien hoe deze twee kinderen, van drie en vier jaar, een niet te vermijden gebeurtenis meemaken: een ziekenhuisopname van vijf dagen, die nodig is om hun ogen recht te zetten. Het is een ingreep zoals er dertien van in

een dozijn gaan, maar die voor de kinderen een vreemde, onbegrijpelijke en dus angstaanjagende gebeurtenis is. De film laat stapsgewijs de gang van zaken zien rond het tweetal: vanaf de dag van opname tot het moment waarop zij vijf dagen later het ziekenhuis weer verlaten.

Trefw.: algemene ziekenhuizen/ kleuters/ opname

GANZ NAH BEI DIR (SAMEN BLIJVEN IN HET ZIEKENHUIS)

Wolfgang Meisinger, Duitsland, 1983, 45 minuten, Nederlands ondertiteld.

In deze film staan twee kinderen centraal: Alexander (3) en Nadine (6), die allebei een aantal dagen moeten worden opgenomen in het ziekenhuis, in dit geval het goed toegeruste, gespecialiseerde kinderziekenhuis van Osnabrück. De film spitst zich toe op de vraag hoe kinderen de diverse onderzoeken en daarbij de ziekenhuisopname met operatie ondergaan en beleven. Datzelfde wordt ook gezien vanuit de optiek van de ouders, die zeer nauw bij het verblijf in het ziekenhuis worden betrokken. De moeders van beide kinderen zijn een aantal dagen dag en nacht in het ziekenhuis aanwezig om het kind te begeleiden. Geprobeerd wordt een antwoord te geven op de vraag hoe je een kindvriendelijk klimaat kunt scheppen in het ziekenhuis. In Nederland uitgebracht door de Landelijke Vereniging "Kind en Ziekenhuis".

Trefw.: gezinnen/ kinderen/ opname/ algemene ziekenhuizen

GOEDE BEDOELINGEN

Jindra Markus, Nederland, 1996, 68 minuten.

'Goede bedoelingen' is een in opdracht van de Nederlandse Vereniging voor Vrijwillige Euthanasie gemaakte gedramatiseerde documentaire over het bespreekbaar maken van euthanasie in de verzorging. Centraal staan twee samenwonende verzorgenden, Hannie en Wieger, die allebei onverwacht te maken krijgen met patiënten, die hun leven willen beëindigen. Hannie, die werkt als wijkverpleegkundige verzorgt een aan leverkanker lijdende zeeman en komt dagelijks bij hem langs. Hij verlangt ernaar zijn leven te beëindigen omdat hij vindt dat hij geen menswaardig bestaan meer heeft. Op een dag blijkt hij in overleg met zijn huisarts tot euthanasie te hebben besloten. Dit is voor Hannie een zware slag.

Wieger, die werkt in een verpleeg/verzorgingstehuis, wordt geconfronteerd met een daad van euthanasie door de afdelingsarts, waarbij niet gehandeld werd volgens protocol. Wieger heeft het hier moeilijk mee en wil de zaak bespreken met zijn collega's en zijn afdelingshoofd. Hij vindt echter geen gehoor; men zwijgt er liever over om alles niet nog moeilijker te maken.

Hannie en Wieger komen behoorlijk in de knoop te zitten door al deze problemen en ervaren heel sterk de kwetsbaarheid van hun positie.

'Goede bedoelingen' is vooral bedoeld om discussie los te maken bij verplegenden en verzorgenden (al dan niet in de opleiding). De videofilm is voorzien van een lespakket. Hierin zijn vragen en stellingen opgenomen, en voorstellen voor (korte) rollenspellen, steeds met een verwijzing naar een bepaald moment uit de videofilm. Het lespakket bestaat verder uit de brochure "Verplegenden, verzorgenden en euthanasie" en een reader met achtergrondartikelen.

Trefw.: euthanasie/ verpleegkundigen/ verzorgenden

HET IS TOCH JE EIGEN LIJF

Piet Brinkman, Nederland, 1983, 35 minuten.

Discussieprogramma over medische ethiek: over patiëntenbelangen en over het recht op informatie voor patiënten. Hierover discussiëren met elkaar Yolán Koster (Gehandicaptenraad), Jan de Bruijne (huisarts), dr. Heleen Terborgh-Dupuis (ethicus), prof.dr. Pieter Schmidt (specialist), en Adriaan Bosboom (Humanistisch raadsman). Uitgangspunt van de discussie is hoeveel informatie je een patiënt in zijn eigen belang moet geven over zijn ziektebeeld. Tussen de vrij algemene, maatschappelijke discussie over de rol van de arts en de gezondheidszorg door, zijn beelden opgenomen van mensen die vertellen over hun (slechte) ervaringen met artsen. Het programma eindigt met een discussie over het wel of niet terecht opereren van patiënten 'in het belang van de wetenschap'.

Trefw.: medische ethiek/ patiëntenrecht

IK HEB NIET ZO'N MOOIE BOODSCHAP VOOR U

Hedda van Gennip, Nederland, 1981, 35 minuten, film, huur f.35,-.

Een film die ten doel heeft bij vrouwen de angst voor baarmoederhalskanker weg te nemen en de preventie ervan te bevorderen. Zowel medische als sociale aspecten komen aan de orde. De nadruk ligt op de verantwoordelijkheid van de vrouw zelf, die, door er bij de dokter op aan te dringen dat regelmatig een uitstrijkje wordt gemaakt, een eventueel ingrijpen in een vaak nog onschuldig beginstadium wordt bevorderd.

Trefw.: kanker/ vrouwen

IN ONTWIKKELING

Karin Junger, Nederland, 1988, 27 minuten.

"In ontwikkeling" is een film over de ontwikkelingsfunctie van het gecoördineerd ouderenwerk (GOW). De film laat een aantal voorbeelden zien van projecten die op verschillende plaatsen in Nederland worden uitgevoerd. Zo wordt in Arnhem, in het kader van flankerend ouderenbeleid, door de Katholieke Universiteit samen met een dagbehandelingscentrum een cursus geheugentraining gegeven aan ouderen. En in Scheveningen is door een consulent ouderenwerk samen met de politie een project opgezet om ouderen weerbaarder te maken in geval van criminaliteit. Naast een cursus zelfverdediging worden tips gegeven om bijvoorbeeld diefstallen te voorkomen. In Willemstad wordt in een project de nadruk gelegd op goede, aangepaste huisvesting voor bejaarden. Vanuit een 'steunpunt' worden ook zaken gecoördineerd als maaltijdvoorziening en een alarmsysteem, waarbij zelfs in geval van nood de sluiswachter wordt ingeschakeld. Gemaakt in opdracht van Stichting landelijk platform welzijnswerk voor ouderen.

Trefw.: ouderen/ welzijnswerk

KILLER IN THE VILLAGE

BBC-tv, GB, 1984, 55', video.

Killer in the village is een boeiende en informatieve nieuwsdocumentaire over AIDS. Het programma volgt verschillende AIDS-slachtoffers die in behandeling zijn en geeft ook aan wat de gevolgen zijn geweest voor bijvoorbeeld de homoseksuele gemeenschap in de Newyorkse wijk Greenwich Village, waar ook de titel van de film aan refereert. Herstel van de ziekte blijkt tot dusver onmogelijk te zijn, daarom richt men zich vooral op informatieverspreiding. Zo worden minder sex-partners en een gematigd gebruik van drugs geadviseerd.

Trefw.: gezondheidszorg/AIDS

EEN KOELE HAND OP HET KLAMME VOORHOOFD (4 DELEN)

André van de Hout, Nederland, 1993, 4x30 minuten. (incl. handleiding).

Vierdelige serie over de geschiedenis van de verpleging, ontwikkeld in opdracht van de Vereniging voor de Geschiedenis der Verpleegkunde. Aan de hand van getuigenissen van historici en oudere verpleegkundigen, wordt - aangevuld met historisch beeldmateriaal zoals foto's, oude leerboeken, instructiefilms en fragmenten uit oude speelfilms - het verhaal verteld van 'de moeizame ontwikkeling van een verplegend beroep', zoals de ondertitel van de film luidt. Het verhaal start (deel I) in het midden van de vorige eeuw met Florence Nightingale als lichtend voorbeeld voor het ontstaan van de zorg voor zieken. De toenmalige behandelingsmethoden komen ter sprake, evenals de ontwikkelingen in de medische wetenschap. Een belangrijke plaats is ook ingeruimd voor de verhouding tussen verpleegkundige en arts. In deel II ('Vechten en dienen') gaat het om het aanzien van het beroep van verpleegkundige. De verpleging van zieken was in de 19de eeuw een van de weinige vormen van geaccepteerde arbeid voor vrouwen. Het beroep lag in de sfeer van de liefdadigheid en moederidealen, wat heel lang van invloed is gebleven op de salariëring en arbeidsvoorwaarden van verpleegkundigen. In deel III ('Gezond gezin voor zieke geesten') komt de opkomst van aparte krankzinnigengestichten aan de orde. De gezinsopvang maakt plaats voor grote instellingen, met soms wel 50 of 60 mensen op zaal. Een voorbeeld uit de praktijk is het ontstaan van psychiatrisch centrum Veldwijk in Ermelo, dat in de film aan de orde komt. Naast praktische leerboeken vormt de bijbel de basis van het werk. Ook de ontwikkelingen in de psychiatrie, de komst van de psychofarmaca en de opkomst van de alternatieve psychiatrie worden in dit deel geschetst. In deel IV ('Hoeksteen van de zorg') staat de verzorging thuis centraal: van de eerste vereniging voor gezinszorg in 1901 tot de huidige thuiszorg. Ook ter sprake komen de volksziekten van vroeger, zoals tuberculose (tbc) en wat daaraan werd gedaan. Tot slot komt de rol van de wijkverpleging, de kruisvereniging en de mantelzorg aan de orde.

Trefw.: geschiedenis/ negentiende eeuw/ verpleegkunde/ psychiatrische ziekenhuizen/ psychiatrie/ thuiszorg/ verpleegkundigen/ twintigste eeuw

LEERLING OP ZAAL

Otto Horsch, Nederland, 1975, 30 minuten, film, huur f.35,-.

Een film uit 1975, opgenomen in het Wilhelmina Gasthuis in Amsterdam, over wat een prille 'leerling op zaal' te wachten staat. Het verzorgen van patiënten, wassen, voeden, maar ook het afleggen van een overleden patiënt. Tussen interviews met verpleegkundigen door zijn beelden te zien van de verzorging van patiënten, de dagelijkse visite van de doktoren, en het dagelijkse bezoek. De film begint met een stukje instructie over het wassen van patiënten en aan het eind wordt een patiënt die weer naar huis mag uitgezwaaid.

De film concentreert zich op een jonge verpleegster die in het ziekenhuis voor het eerst geconfronteerd wordt met de dood. Ook voor anderen blijkt de dood van patiënten vaak emoties op te roepen. Gevoelens die je meestal in je eentje moet verwerken. In groepsverband wordt wel gesproken over doodgaan of euthanasie, maar als er sprake is van een sterfgeval sta je er uiteindelijk alleen voor in de verwerking van je gevoelens. Trefw.: leerlingen/ verpleegkundigen/ opleiding

LEERLINGEN IN DE GEZONDHEIDSZORG

Guido van de Heuvel, Nederland, 1986, 40 minuten.

"Leerlingen in de gezondheidszorg" is een film over praktijkervaringen uit de inservice-opleiding, bedoeld als oriëntatie voor leerling-verpleegkundigen in de A, B, en Z-verpleging. De film begint met een kort speelfilmpje ("het infuus"). Daarna vertellen leerling-verpleegkundigen uit verschillende opleidingen over hun ervaringen bij het werken op de

afdeling en de relatie met de opleiding. In het tweede deel van de film komt de praktijkbegeleiding en -beoordeling aan de orde en ook de vraag of de theorie uit de opleiding wel aansluit bij de praktijk.

De film is gemaakt in opdracht van de ABVA/KABO en bedoeld als beroeporiëntatie.

Trefw.: leerlingen/ verpleegkundigen/ opleiding

MEN ZOEKT ZICH

Peter Gielissen en Piet Hurkmans, Nederland, 1990, 45 minuten.

In Nederland lijden naar schatting tweehonderdduizend mensen aan een of andere vorm van kanker. 'Men zoekt zich....' is een documentaire over degenen die in de directe omgeving van die kankerpatiënten leven. Aan het woord komen: een partner, kinderen van een zieke ouder en een volwassen vrouw die nauw bij de euthanasie van haar moeder betrokken was.

Trefw.: kanker/ familie/ sociale netwerken

MISKRAAM

Marilyn Wheatcroft, Groot-Brittannië, 1986, 39 minuten, Nederlands ondertiteld.

In deze film vertellen een aantal vrouwen over de gevoelens die een miskraam teweeg kan brengen. Gevoelens van depressie, schuld en kwaadheid, die vrouwen meestal zelf moeten verwerken of met steun van een zelfhulpgroep. Een ziekenhuisopname duurt meestal niet langer dan een dag en daarna moet de vrouw het psychisch maar zelf oplossen. Een gynaecoloog vertelt over de medische kanten van de zaak, terwijl een sociologe aangeeft hoe de maatschappij er tegenaan kijkt, vroeger en nu. De film wordt op een heldere manier van commentaar voorzien door dr. Ann McPherson, die zich direct tot de kijkers richt. Daarnaast vertellen enkele andere deskundigen over gedrag, emoties en verwachtingen van aanstaande moeders. Niet alleen miskramen komen ter sprake, maar ook manieren, zgn. 'treatment-programs', om miskramen te voorkomen. Het belang van echoscopie wordt belicht, maar ook de eventuele risico's van scannen op langere termijn. Bij de zuigelingenverzorging vertelt een vrouw over haar angst tijdens de zwangerschap vanwege een eerdere miskraam. De interviews worden afgewisseld met algemene beelden van de 'babycultuur' (babywinkels, kleertjes), die vooral het 'fantastische' van het moederschap benadrukken. Maar dat een toekomstig moederschap ook zijn schaduwkanten kan hebben, wordt duidelijk wanneer de zwangerschap uitloopt op een miskraam.

Trefw.: miskraam/ zwangerschap

NOODWEER

Joke Menssink, Nederland, 1987, 28 minuten.

"Noodweer" is een korte speelfilm over de relatie arts-patiënt. Over de vaste patronen, de wederzijdse verwachtingen, de teleurstellingen en de frustraties. Zowel bij de arts als bij de patiënt. De hoofdfiguur in deze film is de denkbeeldige internist Dr. Koks, die letterlijk en figuurlijk achtervolgd wordt door zijn patiënten. Ze willen voortdurend met hem in discussie over de zorg voor zijn patiënten. In het tweede deel van de film zien we Dr. Koks, met vastgeboden handen terug achter een lessenaar, terwijl zijn patiënten met elkaar praten en bakkeleien over hun ziektes en handicaps. "De dokter heeft gezegd" is een steeds terugkerend gezegde. De arts moet zijn patiënten een houvast geven en mag zich niet uitlaten over zijn eigen twijfels en onzekerheden.

Trefw.: interactieprocessen/ relatie patiënt-hulpverlener

NUCHTER EN KOEL, MAAR MET EEN WARM HART

Netty Rosenfeld, Nederland, 1988, 43 minuten.

De documentaire "Nuchter en koel, maar met een warm hart" laat zien wat een inservice-opleiding voor leerling-verpleegkundigen in de praktijk inhoudt. De film is opgenomen in een categoriaal ziekenhuis met een opleiding voor ziekenverzorgenden, maar de onderwijsvraagstukken die aan de orde komen gelden ook voor andere opleidingssoorten (A, B, of een Z-opleiding). De film volgt twee leerlingen op de voet: Dita, die een maand voor haar diploma zit en die op de afdeling orthopedie werkt, en Jacqueline, een half jaar bezig met haar opleiding en net aangesteld op de afdeling neurologie, waar veel Korsakov-patiënten zitten. Filmmaakster Netty Rosenfeld volgt de beide leerlingen in hun dagelijkse bezigheden en vraagt ze regelmatig om hun reacties op het verschil tussen theorie en praktijk. Ook de werkbegeleidsters van Dita en Jacqueline komen aan het woord en vertellen over hun praktijkervaringen. Over het omgaan met lastige patiënten bijvoorbeeld. Dingen waarmee je als verpleegkundige pas in de praktijk echt leert omgaan. Gemaakt in opdracht van de Stichting samenwerkende organisaties in de volksgezondheid ten behoeve van het onderwijs voor de verzorgende en verzorgende beroepen (SOVOV).

Trefw.: leerlingen/ verpleegkundigen/ opleiding

OVER PATIËNTEN GESPROKEN

Robert Busschots, Nederland, 1988, 25 minuten.

In deze videoband wordt een methode voor patiëntbespreking in de eerste lijn gedemonstreerd. Kenmerkend voor de methode is een basisstructuur waarin de hulpverleners in een vaste volgorde zes fasen doorlopen die betrekking hebben op: 1. vraagstelling, 2. informatie verzamelen, 3. analyse, 4. hulpaanbod, 5. afspraken en 6. rapportage. In elke fase moet een aantal punten worden afgewerkt voordat met succes de daaropvolgende fase kan worden afgerond. De methode wordt in de praktijk getoetst aan de hand van een telefoongesprek tussen een huisarts en een verpleegkundige over de opname van een vrouw in een bejaardentehuis en daarna een teambespreking tussen twee huisartsen, gezinsverzorgster en maatschappelijk werkster en twee wijkverpleegkundigen.

Trefw.: elgz/ medische registratie/ zorgplannen

RECHT OP WETEN

Willem Ouwerkerk, Nederland, 1984, 30 minuten.

"Recht op weten" is een gedramatiseerde documentaire over 'medische ethiek in de praktijk', zoals de ondertitel van de film luidt. De film toont het geval van een man die met klachten bij zijn huisarts komt. Deze verwijst hem door naar de specialist. Men vermoedt dat de patiënt darmkanker heeft, maar zowel de huisarts als de specialist geven daarover geen of slechts halve informatie. De patiënt wordt geopereerd, maar de kwaal blijkt niet genezen, waarop in een later stadium besloten wordt tot chemotherapie, terwijl de patiënt nog steeds niet weet wat er nu eigenlijk precies met hem aan de hand is. De film onderzoekt de vraag hoeveel recht een patiënt heeft om te weten waar hij aan toe is. Gemaakt in opdracht van het Rotterdams Universitair Huisartsen Instituut van de Erasmus Universiteit Rotterdam.

Trefw.: medische ethiek/ patiëntenrecht

SAMEN LUKT HET BETER

Nederland, 1992, 12 minuten.

Deze videoband illustreert hoe in de 'zorgketen' vanuit algemene ziekenhuizen via de eerste lijn naar de zorg vlakbij huis -en vice versa- zelfzorggroepen worden ingevoerd.

Zelfzorgondersteuning is in principe algemeen toepasbaar gebleken, maar richt zich in de

praktijk vooral op ziektebeelden met duidelijke psychosociale componenten. In dit geval gaat het om een groep hartpatiënten die, na een infarct of een operatie, samen met hun partners in een achttal trainingssessies geleerd wordt weer positief te denken en niet stil te blijven staan bij het verleden. Door oefeningen en het trainen van vaardigheden (bv. reanimatie en bloeddrukmeting) en het bijhouden van een gezondheidsjournaal wordt in groepsverband gewerkt aan het wegnemen van de angst waar hartpatiënten vaak mee (blijven) zitten. Door contacten met lotgenoten wordt onder deskundige begeleiding via zelfzorg geprobeerd de angst voor bijvoorbeeld een nieuwe hartaanval te overwinnen en mensen weer in zichzelf te laten geloven. En met redelijk succes, zoals blijkt uit de korte interviews met enkele zelfzorgpatiënten. Gemaakt in opdracht van het stafbureau patiëntenzorg van het AZ Maastricht, in samenwerking met het Centrum Training en Onderzoek Zelfzorg.

Trefw.: zelfhulpgroepen/ training

SAMEN WERKEN

Ned., 1978, 20', film

"Samen werken" geeft een beeld van de maatschappelijke en persoonlijke problemen welke met werkloosheid samenhangen. Getoond wordt hoe deze problemen kunnen worden verzacht wanneer mensen zonder werk de mogelijkheid wordt geboden deel te nemen aan cursussen, werkgroepen en vrijwilligerswerk. Het opzetten van dergelijke projecten wordt besproken, en er worden voorbeelden gegeven. De film is primair bestemd voor welzijnswerkers en anderen die in hun werkloosheidsproblematiek geconfronteerd worden, maar hij is ook geschikt voor een geïnteresseerd algemeen publiek. Vervaardigd in opdracht van de Landelijke Stuurgroep Sociaal-Kulturele Activiteiten voor Werklozen (SKW).

Trefw.: arbeid en werkloosheid/werkloosheid/welzijnswerk/vrijwilligerswerk/SKW

SMARTGRÄNSEN (WAT BLIJFT IS DE PIJN)

Agneta Elers-Jarleman, Zweden, 1983, 80 minuten, Nederlands ondertiteld.

Deze indringende en ontroerende documentaire, die met veel succes op internationale filmfestivals is vertoond en meermalen werd bekroond, gaat over een Zweedse cineaste wier vriend zwaar lichamelijk en geestelijk gehandicapt raakt na een auto-ongeluk. De film volgt het tweetal op de voet in de moeilijke jaren die volgen op het ongeval en het proces dat ze beide doormaken. Jaren waarin hun liefdesrelatie ernstig op de proef wordt gesteld en waarin de vrouw voor de keus komt te staan om door te gaan met een zwaar gehandicapte man, voor wie in de bestaande instituties geen goede opvang- en revalidatiemogelijkheden zijn, of te kiezen voor een ander leven, met alle schuldgevoelens vandien. Filmmaakster Agneta Elers-Jarleman heeft het aangedurfd het proces waar zij en haar vriend middenin zaten vijf jaar lang te filmen. De twijfels, de wanhoop, het verdriet, de gelatenheid en de pijn. In Zweden bekroond als beste film van het jaar 1984.

Trefw.: lichamelijk gehandicapt/ verstandelijk gehandicapt/ relaties

STRESS BIJ JONGEREN

Nederland, 1984, 10 minuten.

Stress bij jongeren is een verfilmde diaserie die werd samengesteld door medewerkers van de afdeling Sociale en preventieve psychiatrie en Gezondheidsvoorlichting en opvoeding van de GGD in Eindhoven. De film is bedoeld voor een algemeen publiek, met name jongeren boven de 13 jaar. In de film wordt uitgelegd wat stress is, hoe je het herkent, en wat je er tegen kunt doen.

Trefw.: stress/jeugd

DE STRESSFACTOR

Dirk Jan Roeleven, Nederland, 1999, 40 minuten.

Een op de tien Nederlanders lijdt aan burn-out als gevolg van een te hoge werkdruk. In deze documentaire staat het computerbedrijf Hewlett-Packard Nederland model voor een nieuwe aanpak, die moet voorkomen dat mensen op hun 50ste opeens 'opgebrand' zijn. Zoals Han Veldkamp, die steeds maar meer ging werken, totdat hij op een dag volledig instortte en nu, tweeënehalf jaar later, nog steeds thuis zit. De bedrijfsarts van HP vertelt dat niet iedereen een burn-out hoeft te krijgen. Dat hangt sterk af van de persoonlijkheid. Een perfectionistische grondhouding en een hoge prestatiedrang werken het in de hand. De film bevat ook twee voorbeelden van onderzoek naar psychische vermoeidheid en werkdruk, onder andere bij vuilnismannen in Zaandam. Theo Meyman (hoogleraar arbeidspsychologie) vult daarbij aan dat 'herstel', dat wil zeggen ontspanning na een intensieve arbeidsperiode, van groot belang is. En dus doen ze bij Hewlett-Packard, een bedrijf waar de werkdruk hoog is, aan bedrijfsyoga, fitness en praatsessies, terwijl er ook ruimte is voor parttime-werken en opfrisverlof. Maar de werkdag van Patrick van de Bergh, netwerk-engineer bij HP, eindigt vaak pas als de 'computerstoring' verholpen is, ook al moet daar een nacht of een weekend voor worden overgewerkt.

Trefw.: stress/ werkbelasting/ burnout/ arbeidspsychologie

THEY'RE CHILDREN THEY'RE DIFFERENT (KINDEREN ZIJN ANDERS)

I. Morrison, Groot-Brittannië, 1980, 30 minuten, Nederlands ondertiteld, film, video, huur f.35,-.

Een film, speciaal vervaardigd voor verpleegkundigen en medische staf om de behoeften van kinderen die in een ziekenhuis zijn opgenomen duidelijk te maken. Vrije bezoektijden, 'rooming-in', spelen op de afdelingen en de specifieke vaardigheden die vereist zijn bij het verplegen van kinderen worden in deze film behandeld.

Trefw.: verpleging/ kinderen/ algemene ziekenhuizen

DE UITDAGING VAN DE OVERGANG

Guusje Prent, Nederland, 1994, 35 minuten.

Een videoband over vrouwen in de overgang. In de studio praat Nelly Frijda met een aantal vrouwen over de fysieke en psychische gevolgen van de overgang. Zonder dat er nu echt sprake is van een ziekte blijken nogal wat vrouwen last te hebben van opvliegers of depressieve stemmingen. In een animatiefilmpje worden de biologische veranderingen in het lichaam duidelijk gemaakt (lagere hormoonproductie, minder regelmatige eisprong en afnemende menstruatie), terwijl een huisarts en een natuurgeneeskundige vertellen wat de lichamelijke gevolgen zijn van die veranderingen en wat je er eventueel aan kunt doen. De een vindt baat bij de homeopathie, een ander bij hormoonpreparaten, terwijl een derde hulp zoekt bij een VIDO-groep, een vorm van zelfhulp waarbij je, aldus een begeleidster, 'geen pillen meer nodig hebt'. Buiten de twee artsen zijn het vooral vrouwen zelf die in deze film hun verhaal doen over de overgang, daartoe op inspirerende en geestige wijze aangespoord door Nelly Frijda.

Trefw.: menopauze/ vrouwen/ depressie

VRIJWILLIGERSWERK DOOR MENSEN ZONDER BAAN

Drie delen van elk 5 minuten, vervaardigd in opdracht van de SKW, uitgezonden als Socutera-programma in resp. januari 1979, augustus 1979 en januari 1980. Eerste film magnetisch geluid, film 2 + 3 optisch geluid.

Deel 1 toont hoe vrijwilligers samenwerken bij "Klusjesdienst De Bever" in Rotterdam, en hoe een jonge vrouw als vrijwilligster meehelpt met het organiseren van activiteiten in een bejaardentehuis.

In deel 2 vertelt een oudere werkloze waarom hij vrijwilligerswerk is gaan doen. Ook volgt de camera een vergadering van een werklozencomité en wordt er getoond hoe buurtbewoners als vrijwilliger meehelpen op een kinderbouwspeelplaats.

Deel 3 bevat twee reportages: één over een vrijwilligersgroep die speelgoed maakt voor peuterspeelzalen en één over een experimentele werkplaats waar jeugdige werklozen in tijdelijke loondienst kunnen werken.

Trefw.: arbeid en werkloosheid/werkloosheid/vrijwilligerswerk/SKW/Socutera

DER VERSUCH ZU LEBEN (POGING TOT LEVEN)

Johann Feindt, Duitsland, 1983, 90 minuten, Nederlands ondertiteld.

"Der Versuch zu Leben" is een indrukwekkende documentaire uit het begin van de jaren tachtig over de Eerste hulp-afdeling van een ziekenhuis in de Berlijnse wijk Kreuzberg. Een wijk die voor een belangrijk deel bewoond wordt door outcasts: etnische minderheden, verslaafden en bejaarden. De afdeling waar werd gefilmd is één van de grootste in zijn soort in West-Europa. Aan de lopende band melden zich mensen met hun problemen en noden: fysieke, psychische en alledaagse moeilijkheden, waarbij niet-medische problemen de overhand hebben. Problemen waarvoor slechts zelden vanuit het ziekenhuis een oplossing gevonden kan worden, met als gevolg dat dezelfde mensen een paar dagen of weken later opnieuw op de stoep staan. Aan het woord komen artsen en verpleegsters die vertellen over het 'onbegonnen werk' waar ze dagelijks mee bezig zijn. De film richt zich op een paar patiënten: een bejaarde man die, hoewel niet ziek, uit eenzaamheid in het ziekenhuis wil worden opgenomen, een regelmatig terugkerende alcoholist, een oudere vrouw die niet verder wil leven, en een aan heroïne verslaafde jonge vrouw.

Trefw.: algemene ziekenhuizen/ crisisinterventie

VROUWEN TUSSEN 40 EN 60

Elisabeth van Dorp, Nederland, 1984, 32 minuten, film, video, huur f.35,-.

De bedoeling van deze film is, meer aandacht te kweken voor vrouwen tussen de 40 en 60, vrouwen in de overgang. Aandacht die hard nodig is, omdat vrouwen van deze leeftijd doorgaans niet zo gewend zijn zichzelf en hun problemen in het middelpunt te stellen.

'Zelfhulp' is de rode draad die door het verhaal van de film loopt. De film laat zien wat een praatgroep voor vrouwen kan betekenen. Hoe ze met een duwtje in de rug vanuit de praatgroep uit de vicieuze cirkel van onbehagen, isolement, werkloosheid en gebrek aan zelfvertrouwen kunnen komen. De ontdekking niet de enige te zijn die zich buiten spel gezet voelt en het ondervinden van wederzijds begrip in een VIDO-praatgroep opent voor vrouwen vaak nieuwe perspectieven.

Gemaakt in opdracht van de Stichting VIDO Nederland.

Trefw.: vrouwen/ menopauze/ zelfhulpgroepen ALS DE DOOD

Nederland, 1979, 80 minuten, film, huur f.75,-.

Het Werktheater speelde tussen 1976 en 1979 de voorstelling "Als de dood". Dit geïmproviseerde toneelspel, dat later uitmondde in de film "Opname", behandelt het thema van ontwijken en ontkennen door artsen, verplegend personeel, familieleden en omstanders van het feit dat een patiënt ten dode is opgeschreven. Men is als de dood om een dergelijke situatie bespreekbaar en daardoor aanvaardbaar te maken. De acteurs spelen zonder vast decor en wisselen steeds van rol. Dit geeft een zekere stylering, waarbij de fantasie van de toeschouwer sterk wordt geprikkeld.

Trefw.: dood/ patiënten/ familie

WELKE HANDICAP HEB JIJ?

Nederland, 1983, 20 minuten.

"Welke handicap heb jij?" is een film die gaat over een schoolklas, waarin een aantal kinderen zit met een handicap. De bedoeling van deze film is dat kinderen meer begrip opbrengen voor mensen met een handicap, en dan vooral ook de niet direct zichtbare handicaps als astma, suikerziekte, of andere lichamelijke en geestelijke stoornissen. De film is gemaakt voor een algemeen publiek, met name jongeren in de hoogste klassen van het basisonderwijs en de onderbouw van het voortgezet onderwijs. Gemaakt in opdracht van het Nationaal Reumafonds.

Trefw.: chronische aandoeningen/ lichamelijk gehandicapten/ kinderen/ jeugd/ reumatoïde arthritis/ cara

WERK ZIEN

Heleen de Wit en Sanny de Korte, Nederland, 1984, 25 minuten.

Gespeelde documentaire over de stageperiode van een leerlinge in achtereenvolgens een verpleegtehuis, een zwakzinnigeninrichting en een bejaardenhuis. De film geeft een beeld van de verschillende werksituaties. Hier tussendoor zijn korte interviews gemonteerd met een groep leerlingen, die vertellen over wat ze wel of niet leuk vinden in de drie verschillende werksituaties. De film is bedoeld voor de opleiding bejaardenzorg/ zwakzinnigenzorg/ verpleeghuiszorg.

Trefw.: leerlingen/ verpleging/ opleiding

WERKLOOSHEID ONDER SCHOOLVERLATERS

Ned., 1978, 5', film, magnetisch geluid.

Een beknopte belichting van enkele aspecten van werkloosheid onder schoolverlaters. De film begint met een fragment van een theaterprogramma over werkloosheid. Dan volgen een reportage over het functioneren van het arbeidsbureau, een interview met een werkloze schoolverlaatster en een reportage over een Groningse groep die een videoprogramma maakt over schoolverlaters. Een Socutera-film gemaakt in opdracht van de SKW.

Trefw.: arbeid en werkloosheid/werkloosheid/schoolverlaters/SKW/Socutera

ZIEKENVERZORGENDE, IETS VOOR JOU?

Netty van Hoorn en Leo Paquay, Nederland, 1985, 17 minuten.

De film toont drie ziekenverzorgenden die werkzaam zijn in een verpleegtehuis. Ze leggen uit waarom zij voor het beroep gekozen hebben, wat ze er positief aan vinden en wat de moeilijke kanten ervan zijn. Daarbij wordt in grote lijnen duidelijk wat een verpleegtehuis is en in welke sfeer er wordt gewerkt. De film is bedoeld voor jongeren die belangstelling hebben voor een opleiding tot ziekenverzorgende. Gemaakt in opdracht van de Nationale Ziekenhuisraad.

Trefw.: verpleeghuizen/ verpleegkundigen

Videocatalogus Trimbos-instituut 1999 (+1987-1988)

Bijgewerkt 15-10-2014